

OPONENTSKÝ POSUDEK DOKTORANDSKÉ DISERTAČNÍ PRÁCE
Trendy v incidenci tuberkulózy a netuberkulózních mykobakterióz u dětí a
dorostu v České republice 2001-2020

Autor disertace: MUDr. Karolína Doležalová
Studijní program Preventivní medicína a epidemiologie, 2. LF UK

Oponent: doc. MUDr. Martin Svatoň, Ph.D.
Klinika Pneumologie a ftizeologie LF UK v Plzni a FN Plzeň

Práce předložená doktorandkou se zaměřuje na odbornou veřejností často diskutované téma problematiky incidence tuberkulózy (TBC) a netuberkulózních mykobakterióz (NTM) u dětské populace v době před a po ukončení plošného očkování BCG vakcínou v České republice. Jde tedy o téma aktuální s jasným klinickým dopadem.

Předložená práce sestává z úvodních teoretických kapitol a samotného řešení práce. Přílohou je též bohatá publikační činnost autorky. V teoretické části se autorka zabývá historií, původci, patofyziologií, diagnostikou a léčbou TBC a NTM. Vzhledem k charakteru práce je pak z mého pohledu správně věnována větší pozornost teoretickým podkladům o kalmetizaci. Samotné řešení práce vychází z Registru tuberkulózy, kdy srovnává incidenci TBC a NTM u dětské populace v 10letém období před a po ukončení plošného očkování BCG vakcínou v České republice jak z pohledu celkové populace, tak i z pohledu daných podskupin obyvatel. Rovněž rozebírá hlášené komplikace po BCG vakcíně. Své údaje pak srovnává s tzv. Trnkovou studií, která probíhala ve vybraných krajích České republiky v letech 1986 až 1992.

Všechny v dizertační práci použité metody a zvolené statistické testy považuji za správné vzhledem k řešené problematice. Práce svědčí o velmi dobré orientaci autorky v daném tématu. Způsob zpracování svědčí o tom, že autorka má velmi hluboké teoretické i praktické znalosti v diagnostice a léčbě TBC a NTM. Práci se dá vytknout neúplný seznam užitých zkratk a v některých částech práce též nižší kvalita ozdrojování teoretické části. Nicméně tyto drobné formální nedostatky nenarušují srozumitelnost a faktickou stránku textu. Ve výsledkové části by pak byla ku prospěchu tabulka charakterizující celkově soubor zkoumaných pacientů s TBC a NTM pohromadě – z daných dat lze sice postupně dané charakteristiky vyčíst, ale takto by byla čtenáři usnadněna orientace v daných srovnávaných skupinách. Nicméně celkové výsledky a diskuze přináší jasný a srozumitelný závěr dané práce, kdy autorka odpověděla na položené relevantní otázky. Především prokázala, že zastavení plošné BCG vakcinace, bylo při porovnání vyhnutí se možným rizikům tohoto postupu a výsledkům výskytu TBC a NTM v populaci bez vakcinace, racionálním a správným krokem. Tento výsledek z mého pohledu je velmi důležitý ro klinickou praxi, kdy náš ujišťuje, že daný postup je správný. Zároveň také autorka poukazuje na důležitost užití novorozeneckého dotazníku k selektivnímu výběru dětí pro očkování BCG vakcínou. V tomto ohledu též uvádí na relevantní otázku - zda bychom se neměli zabývat rozšířením indikace očkování BCG vakcínou i na

novorozence z problematického socioekonomického prostředí, které může být vyšší rizikem pro onemocnění TBC.

Otázky na doktorandku:

- 1) Existují data pro srovnání účinnosti metod jednotlivých IGRA testů u dětí (Quantiferon vs. T-spot)?
- 2) Je z registru znám počet závažných reakcí na očkování BCG vakcínou z období 2001-2010? A naopak pro srovnání – kolik nemocných dětí mělo těžký průběh TBC či NTM v letech 2010-2020, kterému by teoreticky mohlo očkování BCG vakcínou předejít?
- 3) Jsou z registru známé formy NTM či toto není v daném registru uváděno? Pokud ano, jaké formy převládaly?

Práce i předložený seznam publikací vyhovují standardním požadavkům na disertační práci postgraduálního studia. Autorka jasně prokázala předpoklady k další samostatné vědecké práci. Navrhuji proto tuto práci přijmout k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby udělit MUDr. Karolíně Doležalové akademický titul doktor ve zkratce Ph.D.

doc. MUDr. Martin Svatoň, Ph.D.

V Plzni 24.8.2022